

کسب‌الحق
۱۰

شماره دهم / پاییز ۱۴۰۴

رَسْم: رسانه و هیأت تراز انقلاب اسلامی

هیأت و تربیت رسانه‌ای

گفتاری از حجت الاسلام والمسلمین
عبدالحسین خسروپناه پیرامون نقش
هیأت و رسانه سنتی در تقویت خانواده

رِسش - رسانه و هیأت تراز انقلاب اسلامی
شماره دهم، پاییز ۱۴۰۴

هیأت تربیت رسانه‌ای خانواده

گفتاری از حجت‌الاسلام و المسلمین عبدالحسین خسروپناه پیرامون نقش هیأت و رسانه سنتی در تقویت خانواده؛ یازدهمین همایش هیأت‌های محوری و برگزیده کشور، مردادماه ۱۳۹۸

تهیه و تنظیم: معاونت تولیدات رسانه‌ای جامعه ایمانی مشعر
ویرایش: هادی مرادی فرهمند
طراح جلد: علی ناصری
صفحه‌آرا: حسن ناصری
شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

استفاده از مطالب نشریه و تکثیر آن برای هیأت‌ها، در صورت ذکر منبع آزاد می‌باشد.

جامعه ایمانی مشعر

www.۱۵۴۲.org	پایگاه اطلاع‌رسانی:	۳۷۱۹۶ - ۱۵۶۴۷	ق.م. کد پستی:
info@۱۵۴۲.org	رایانامه:	۳۰۰۰ ۱۵۴۲	سامانه پیامک:

بسم بر بزمِ لیم

مقدمه

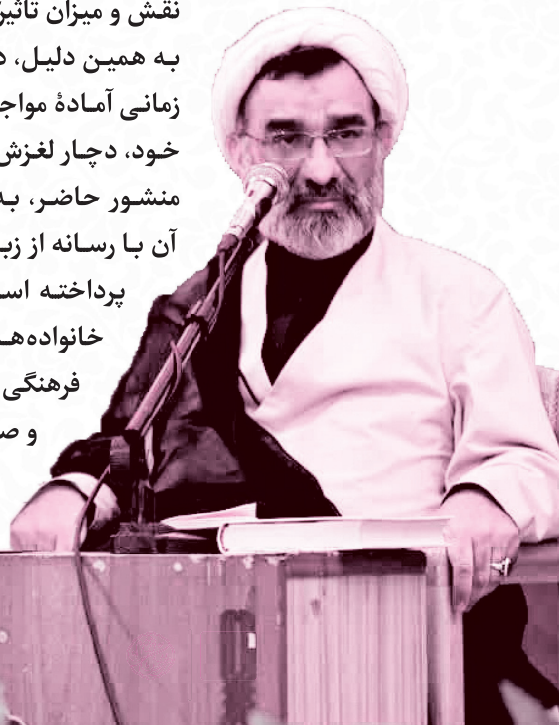
دنیای امروز دنیای رسانه است و فرزندان ما ناگزیر در شبانه‌روز ساعاتی با رسانه‌ها مواجه می‌شوند. رسانه یکی از عواملی است که در تربیت نقش مؤثری دارد؛ لذا اگر ما این فضا را شناسیم و ندانیم که چگونه از آن در جهت منافع انسانی استفاده کنیم، قطعاً آسیب‌های جدی و جبران‌ناپذیری را در حوزه تربیت به فرزندان وارد خواهد کرد. در عین حال، اگر بدانیم چگونه از آن بهترین استفاده را ببریم، این امر می‌تواند زمینه‌های بسیار مهمی را در جهت رشد فرزندان فراهم نماید. در این میان، از آنجاکه نقش دستورات دینی در امر تربیت فرزندان، امری مسلم به شمار می‌رود، نباید از ظرفیت مراکزی که در راستای تربیت دینی می‌توانند نقش مؤثری را ایفا نمایند، غافل شد. هیأت - اگر نگوییم بهترین - قطعاً جزو برترین نهادهایی است که می‌تواند در

این راستا نقش آفرینی کند و به تجربه نیز ثابت شده والدینی که خود را آن چنان که باید، متعهد به اوامر دینی نمی‌دانند، تجربه خوبی در مشارکت هیأت در تربیت فرزندان شان داشته‌اند. همین امر، به این ضرورت اشاره می‌کند که حتی هیأت‌ها هم نباید از پدیده‌های روز و نقش و میزان تأثیرگذاری آنها در رشد و سعادت انسان‌ها غافل باشند. به همین دلیل، در وهله اول لازم است هیأت، خود را در هر مکان و زمانی آماده مواجهه با هر پدیده‌ای نمایند تا در مسئولیت و تکلیف خود، دچار لغزش نشوند.

منشور حاضر، به نقش بسیار مهم هیأت در حوزه تربیت و ارتباط آن با رسانه از زبان حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه پرداخته است که طی آن، به زنگ خطری که امروزه متوجه خانواده‌ها شده است، اشاره شده و در ادامه، به سه ابتدال فرهنگی که خانواده‌ها را درگیر کرده و می‌تواند از مسیر اصلی و صحیح تربیت خارج سازد پرداخته شده است.

نابودی خانواده در دنیای امروزی

امروزه دنیا و بشریت سبک زندگی اش را از طریق رسانه‌های مدرن می‌گیرد و ایران ما هم همین‌گونه است. مردم الگوها، رفتارها، کنش‌ها و منش‌هایشان را از رسانه دریافت می‌کنند. اصلاً نوع ادبیات، نوع واژه‌هایی که به کار می‌برند، سریال‌های تلویزیونی و خانگی و فیلم‌های سینمایی کاملاً اثرگذار است. البته چون صداوسیما طبیعتاً یک ضوابط و قوانین خاصی دارد، ممکن است از مدل‌های پوشش حاکم بر دنیای امروز استفاده نکنند و یک حریم‌هایی را حفظ کند؛ اما سریال‌های خانگی این‌طور نیستند. همین سریال‌های خانگی که با مجوز وزارت ارشاد بیرون می‌آید دقیقاً جدیدترین فشن‌ها، استایل‌ها و مدل‌های مدلینگ را در پوشش به نمایش می‌گذارند. یعنی حتی اگر هنوز مد لباسی در جامعه ما چندان پذیرش عمومی پیدا نکرده باشد، در سریال‌های خانگی به نمایش گذاشته می‌شود و وقتی یک سریال خانگی چند میلیون نفر بیننده داشته باشد، تعداد قابل توجهی از این مد تأثیر می‌پذیرند.

این مدها از کجا می‌آیند؟ ما که در کشورمان فشن لباس نداریم و تنها پنج شش کشور دنیا هستند که هم فلسفه فشن (مبانی پوشش) دارند و هم فشن لباس دارند. استایل هم که مربوط به سیاست‌های پوشش هست، این هم در شش هفت کشور مثل آمریکا و فرانسه و ایتالیا و چین و... وجود دارد. این پوشش و این کنش و رفتار آدم‌ها بر روی اخلاقیات هم اثر می‌گذارد؛ روی بینش و باورهایشان هم اثر می‌گذارد. دیگر نباید انتظار داشته باشیم این رسانه‌ای که ابزارش فضای مجازی است و دارد جدیدترین سبک‌ها را بر جامعه تحمیل می‌کند، بگذارد خانواده به معنای سنتی‌اش بماند؛ کما این که در دنیا نمانده است.

در کشورهایی که مسیحیت کاتولیک هستند - هرچند کاتولیک‌ها و ارتدوکس‌ها مقداری پایبندی‌شان از پروتستان‌ها بعضاً بیشتر است - بسیاری از مردم، با فرهنگ نیمه برهنگی زندگی می‌کنند و حتی در برخی کشورها - مخصوصاً کشورهای با مسیحیت پروتستان - درصد بسیار بالایی از مردم با ازدواج سفید زندگی می‌کنند! پیش یک خانم بدحجاب دیده نمی‌شد؛ یعنی همه خانم‌ها محجبه بودند. الان در فیلیپین - حالا چه در مانیل و چه در شهرهای دیگر - یک خانم باحجاب و حتی نیمه حجاب هم دیده نمی‌شود! اغلب با فرهنگ برهنگی زندگی می‌کنند.

دیگر نباید انتظار داشته باشیم این رسانه‌ای که ابزارش فضای مجازی است و دارد جدیدترین سبک‌ها را بر جامعه تحمیل می‌کند، بگذارد خانواده به معنای سنتی‌اش بماند

آن قدر نظام خانواده در این سی سال در اثر رسانه متزلزل شده است که دیگر در همین دو سه سال اخیر برای صدور شناسنامهٔ بچه‌ها، نام پدر را حذف کردند؛ یعنی فقط در شناسنامهٔ بچه‌ها نام مادر هست. در اروپا هم بعضی از کشورها دارند این کار را می‌کنند. این وضع دنیای امروز است. در کشورهای ارتدوکس، وضع بهتر از این نیست. در یونان و در یکی از صومعه‌هایی که رفته بودم، راهب‌هایی که آن جا زندگی می‌کردند می‌گفتند تقریباً مذهب از بین رفته است؛ چون خانواده از بین رفته است. یعنی یک پیوند وثیقی بین خانواده و مذهب وجود دارد. یعنی بهترین راه برای تقویت مذهب، تقویت خانواده است و بهترین راه برای تضعیف مذهب، تضعیف خانواده است. آمار نشان می‌دهد تنها دینی که هنوز نظام خانواده در آن مستقر است اسلام است. چه در اهل سنت و چه در شیعه. این خیلی نکته ظریفی است. با این حال اگر رسانه مدرن سکولار لائیک و منحرف بتواند نظام خانواده را از مسلمانان هم بگیرد دیگر به رسالتش رسیده و موفق شده است؛ چون در مسیحیت و در مذاهب مختلف موفق شده و در آیین‌های شرقی مثل هندوئیسم و بودیسم هم تا حدودی توانسته تأثیر خود را بگذارد. مثلاً کانفوسیوسیسم و بودیسمی که در چین بودند الان بیش از نیمی از یک میلیارد و چهارصد میلیون نفری که در چین زندگی می‌کنند در دوره کمونیستی تا الان ملحد شدند؛ یعنی اصلاً اعتقاد به خدا ندارند و لذا چیزی هم به نام نظام خانواده در آن‌ها نیست! رسانه مبتذل و لامپونیسیم فرهنگی این‌ها را به این جا کشانده است.

زنگ خطر برای خانواده‌های مسلمان

ما متأسفانه رسانه را جدی نگرفتیم و شاهدش هم این است که کسانی که زندگی خانوادگی دارند و خانواده در آنها اصالت دارد و به‌عنوان یک هیأتی، خانواده برای آنها اهمیت دارد، چقدر رسانه را جدی گرفتند؟ دیگر چه رسد به آن‌هایی که خیلی با هیأت و مسجد و حسینیه ارتباطی ندارند. اکثر خانواده‌های مذهبی را ببینید که فرزندان‌شان بدون هیچ محدودیتی در سن نوجوانی گوشی موبایل دستشان است و اکثر آنها به اینترنت وصل هستند. ما مخالف اینترنت نیستیم؛ اما فرهنگ استفاده را چقدر به بچه‌هایمان منتقل می‌کنیم؟

گاهی اوقات بعضی خانواده‌هایی که در وضع اقتصادی متوسط به پایین هستند و در اولویت‌های زندگی‌شان مانده‌اند، در تعویض گوشی‌هایشان به گوشی هوشمند ید طولایی دارند و بعد هم می‌گویند وقتی بچه‌های دیگر دارند، اگر برای بچه خودمان تأمین نکنیم عقده‌ای می‌شوند! ما باید فرهنگ استفاده از این ابزار را پیدا کنیم. الان همین ابزار شده خطوات شیطان «وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُرْهُ

امروزه اگر فرهنگ استفاده از رسانه را نداشته باشیم، گام‌های شیطان از طریق همین رسانه در میان خانواده‌ها باز خواهد شد.

عَدُوْمَبِيْن» امروزه اگر فرهنگ استفاده از رسانه را نداشته باشیم، گام‌های شیطان از طریق همین رسانه در میان خانواده‌ها باز خواهد شد.

در این مقال فقط از سه رسانه مدرن نام می‌بریم و نمونه‌هایی ذکر می‌کنیم تا خطر تهدید خانواده از طریق رسانه مدرن روشن‌تر شود و بعد بگوییم این هیأت‌ها چقدر می‌تواند کاربرد داشته باشد. خیال نکنید این روش‌های سنتی دیگر جواب نمی‌دهد. خیال نکنید این رسانه سنتی اثرگذار نیست. اگر اثرگذار نبود الان سال‌ها یهودی‌ها در فلسطین اشغالی و این رژیم صهیونیستی سال‌ها درباره هیأت‌های مذهبی کار پژوهشی نمی‌کردند.

می‌دانید بزرگ‌ترین مرکز شیعه‌شناسی در اسرائیل است؟! این مرکز پژوهشی که به صورت تخصصی کار می‌کنند یک بخشی از آن کتابخانه عظیمی است درباره هیأت‌های مذهبی که یک شناخت دقیقی داشته باشند. شک نکنید می‌آیند در ایران مطالعه می‌کنند؛ مثلاً می‌روند به بوشهر یا گناوه، قدیمی‌ترین هیأت‌های مذهبی که صدسال، دویست سال تأسیس شده را شناسایی می‌کنند، مطالعه می‌کنند، درباره‌شان مقاله می‌نویسند و بعد می‌روند در آن مرکز تحقیق می‌کنند که چگونه می‌توان هیأت مذهبی در گناوه را تغییر داد؟ چگونه می‌توان در آن انحراف ایجاد کرد؟ به نظر شما این قمه‌زنی‌هایی که ایجاد می‌کنند، رواج می‌دهند، بعد فیلم می‌گیرند

۱. بقره، ۱۶۸.

و در فضای مجازی منتشر می‌کنند که تا واژه «شیعه» را جست‌وجو کردید، قمه‌زنی و خون و قمه‌زدن بر سر بچه شیرخوار و امثال این‌ها را نشان بدهند کارهای چه کسانی است؟ چرا این قدر روی قمه‌زنی سرمایه‌گذاری می‌کنند؟ واقعاً هیأت یعنی قمه‌زنی؟ اصلاً کار نداریم به حرمت قمه‌زنی و به فتاوی‌ای فراوانی که مراجع در باره قمه‌زنی دادند؛ آیا ماهیت هیأت قمه‌زنی است؟ این کار همین مرکز پژوهش‌های صهیونیست‌ها است. امام رضا علیه السلام فرمودند «اگر مردم زیبایی‌های سخنان ما را می‌شناختند، بی‌شک از ما پیروی می‌کردند»^۱.

یک‌وقتی در واتیکان که مرکز کاتولیک است، در جمع کاردینال‌ها - که بزرگ‌ترین رهبران کاتولیک هستند - بحثی درباره عقلانیت مطرح کردیم و عقلانیت را از منظر امیرالمؤمنین علیه السلام توضیح دادیم. یکی از کاردینال‌ها وسط صحبت بلند شد نعره‌ای کشید و گفت این علی علیه السلام کیست؟ چرا تا به حال به ما معرفی نکردید؟ این کلمات بزرگ، عمیق، روحانی و معنوی را ما تازه باید بشنویم؟! یک کاردینال در جلسه دیگری سؤال کرد و گفت آیا شیعیان همان معتزله هستند؟ معتزله یک گروهی از اهل سنت هستند که در همان قرن‌های اولیه از بین رفتند. نمی‌دانست شیعه یک مذهب مستقل است و ائمه اثنی‌عشر دارد. آیا شیعه خودش را با امامت باید معرفی کند یا با قمه‌زنی؟

در تعبیر روایات،
ذهن یک نوجوان
مثل زمین بکر
می‌ماند و هر بذری
در آن بکارید،
در می‌آید.

۱. معانی الاخبار، ص ۱۸۰.

شماره دهم

۱۰

پاییز ۱۴۰۴

سه ابتدال فرهنگی

در حال حاضر ما با سه ابتدال فرهنگی جدی مواجه هستیم و این سه تا هدفشان خانواده است:

* ابتدال موسیقی.

* ابتدال سینمایی؛

* ابتدال ادبی؛

۱. ابتدال ادبی

ابتدال ادبی از طریق رمان صورت می‌گیرد. هدف آنها از نوشتن برخی رمان‌ها یک چیز است و آن، عادی‌سازی رابطه دختر و پسر است. نه تنها عادی‌سازی؛ بلکه ارزش‌سازی از رابطه دختر و پسر رمان‌های مختلف صورت می‌گیرد. ارزش‌سازی یعنی چه؟ یعنی اگر دختری دوست‌پسر نداشته باشد و پسری دوست‌دختر نداشته باشد عقب‌مانده است و انسان مدرن نیست! به نظر شما اگر یک نوجوان و جوانی در همان دوره نوجوانی و جوانی با جنس مخالفش ارتباط برقرار کند - ولو ارتباط‌های عادی با تلفن

- و مرتب هم این دوست دختر و دوست پسر عوض شود وقتی کم کم بزرگ شد و وقت ازدواجش رسید آیا حاضر است ازدواج کند و خانواده تشکیل بدهد؟ در تعبیر روایات، ذهن یک نوجوان مثل زمین بکر می ماند و هر بذری در آن بکارید، در می آید.

* اثر رمان در فرهنگ سازی

از قدیم و از وقتی که کتاب های اگریستانسیالیسم الحادی ترجمه می شد، کسانی مثل صادق هدایت از آنها الگو گرفتند و رمان های مبتذل نوشتند و آثار آنها متأثر از این فرهنگ شد؛ لذا رمان، خیلی جدی است و به مراتب از فیلم های سینمایی غیراخلاقی خطرناک تر است. یعنی تأثیری که رمان روی سلول های مغز انسان، روی سیناپس ها و نرون های مغز انسان می گذارد، پایه دارتر از یک فیلم سینمایی است. الحمدلله نیروهای ارزشی و نیروهای انقلابی آمدند در این دو دهه اخیر یک جریان رمان نویسی مذهبی و جبهه و جنگ راه انداختند. برخی از انتشارات آمدند و رمان هایی درباره صیاد شیرازی، چمران، بابایی و شهدای مختلف و دوران دفاع مقدس نوشتند و انصافاً تأثیر گذاشت و یک سدی را شکست. در گذشته وقتی فضای رمان مبتذل در کشور ما - چه به صورت تألیف و چه به صورت ترجمه - رواج گسترش داشت، گفتیم خدایا چطور رمان نویس تربیت کنیم؟ می گفتیم اصلاً امکان ندارد! الان این امکان به وقوع پیوسته و رمان های ارزشی ما به زبان های مختلف ترجمه شده و در دنیا تأثیرگذار است.

هیأت های مذهبی
آن قدر کارکرد دارند
که صهیونیست ها
یک گروه پژوهشی
را برای نابودی این
هیأت ها گذاشتند
و ده سال است
دارند در باره
هیأت های مذهبی
کار پژوهشی
شبانه روزی
می کنند.

* نقش هیأت در ترویج رمان سالم

اما نقش هیأت‌های مذهبی در ترویج این رمان‌های مذهبی چقدر است؟ چقدر ما توانستیم رمان‌های مذهبی را بین خانواده‌ها، به جوان‌ها و به نوجوان‌ها رواج بدهیم؟ کاربرد و کاربست هیأت‌های مذهبی را صد برابر کنید. این ظرفیت در هیأت‌های مذهبی وجود دارد. به یک سینه‌زنی و زنجیرزنی بسنده نکنید. به یک منبر بسنده نکنید. به یک شام و ناهار دادن بسنده نکنید. هیأت‌های مذهبی آن قدر کارکرد دارند که صهیونیست‌ها یک گروه پژوهشی را برای نابودی این هیأت‌ها گذاشتند و ده سال است دارند در باره هیأت‌های مذهبی کار پژوهشی شبانه‌روزی می‌کنند؛ چون می‌دانند شما چقدر تأثیرگذار هستید. شما مثل یک جوان نابغه‌ای می‌مانید که تشخیص نمی‌دهد نابغه است! مثل بقیه بچه‌ها درسش را می‌خواند، با معدل هیجده و نوزده و بیست قبول می‌شود. خیلی اثرگذارتر از این حرف‌ها هستید. پیام من یک چیز است و آن این است که هیأت‌های مذهبی را به کانون‌های فرهنگی اجتماعی تبدیل کنید. با همین امکاناتی که دارید می‌توانید این کار را انجام بدهید. یک کارش همین است که بیایید این رمان‌های موجود را به نسل جوان معرفی کنید. چه اشکال دارد منبری آشنا به رمان دعوت کنید و یکی دو شب در باره رمان برای جوان‌ها صحبت کند؟

پرداختن به موضوع رمان اولاً جذاب است و علاقه‌مندان شرکت می‌کنند؛ ثانیاً آموزش رمان‌نویسی را در هیأت‌هایتان راه بیندازید. قطعاً در جمع مخاطباتان یک عده نوجوان و جوان دارید که استعداد ادبیات دارند. الان مجموعه‌هایی مانند قرارگاه فرهنگی اجتماعی بقیة الله عجل الله تعالی فرجه التوفیق برای چه چیزی شکل گرفته‌اند؟ برای این که مثلاً سالی یک بار هیأت‌های مذهبی و برگزیده جمع شوند و این قرارگاه‌ها باید بنشینند و این ظرفیت‌ها را تعریف کنند، شناسایی کنند، ترویج کنند و زمینه را برای هیأت‌ها فراهم کنند. بگویند ما در کشور صد نفر رمان‌نویس توانمند داریم؛ قرارگاه هزینه‌شان را بدهد و اعزام کند به هیأت‌های فعال و برای جوان‌ها و نوجوان‌ها آموزش رمان بدهند. این بچه‌ها وقتی رمان بنویسند و در رمان‌نویسی هنرمند شوند، بهترین منبع درآمد است. محقق‌ی که در زمینه فلسفه و کلام کتاب می‌نویسد، تیراژ کتاب او شاید کاهش پیدا کند. کتاب‌های تخصصی خواننده آن چنانی ندارد؛ اما تیراژ رمان به صدهزار تا هم می‌رسد. این می‌تواند منبع درآمدی برای نوجوان و جوان هم محسوب شود. یعنی علاوه بر بُعد اثرگذاری فرهنگی، در اشتغال‌زایی هم آنان را تأمین می‌کند.

* تغییر شناخت

پس ابتدال ادبی و نقش هیأت‌های مذهبی در مقابله با این ابتدال ادبی و ترویج رمان مذهبی و ترویج یک پیام در این رمان‌ها؛ می‌تواند در تقویت خانواده اثر بسزایی داشته باشد.

ابتدال ادبی و نقش
هیأت‌های مذهبی
در مقابله با این
ابتدال ادبی و
ترویج رمان مذهبی
و ترویج یک پیام
در این رمان‌ها؛
می‌تواند در تقویت
خانواده اثر بسزایی
داشته باشد.

داشته باشد. آن‌ها در رمان‌هایشان یک هدف را دنبال می‌کنند و آن، زوال خانواده است. ما باید بباییم در رمان‌هایمان یک هدف را دنبال کنیم و آن، تقویت خانواده است. باید در رمان‌ها نشان دهیم کسانی که خانواده‌دار هستند، پدر و مادر دارند، پدربزرگ و مادربزرگ دارند، ریشه‌دار هستند. بگوییم این‌ها چقدر می‌توانند در علم موفق باشند. با زبان رمان بگوییم کسانی که در علم رشد می‌کنند خانواده‌دار هستند. کسانی که در اقتصاد رشد می‌کنند خانواده‌دار هستند. کسانی که سلامت اجتماعی دارند خانواده‌دار هستند. این را با رمان بگوییم. امروزه در رشته‌ای به نام روان‌شناسی شناختی، دنبال این هستند که شناخت آدم را عوض کنند. وقتی شناخت آدم عوض شد رفتارش هم عوض می‌شود.

اخیراً یک تحقیق و مستند ضبط شده تهیه شده که محرمانه است. در این مستند، چند نفر از دخترها می‌گفتند که ما به این نتیجه رسیدیم اگر از دوستانمان در ارتباطات غیراخلاقی با دوستان پسرهایمان عقب بمانیم این یعنی عقب ماندگی از دنیای مدرن! این شناخت است که موجب تغییر رفتار نیز شده است. این فرد وقتی ازدواج می‌کند و متأهل هم می‌شود در همین مسیر است. چون شناخت او همچنان پابرجاست و ما این شناخت را باید از او بگیریم. آن قدر در ذهنش خواندند که این بی‌اخلاقی را ارزش می‌داند! لذا ممکن است این خانم چادری و مذهبی هم باشد؛ اول چادرش را درمی‌آورد، بعد هیأت را رها می‌کند، بعد مسجد را رها می‌کند، بعد نماز را رها می‌کند،

بعد آرام‌آرام در مسیر شیطان خواهد افتاد. معنای «**لَا تَسْبِعُوا أخطواتِ الشَّيْطَانِ**» همین است دیگر. امیرالمؤمنین **علیه السلام** در خطبه هفتم نهج البلاغه خیلی سخن زیبایی دارد؛ می‌فرماید: شیطان وقتی می‌خواهد بر آدم‌ها تأثیر بگذارد اول می‌آید ناخوانده وارد قلب شما می‌شود، بعد می‌گوید اجازه می‌دهی شریک تو شوم؟ بعد که شریک شد تخم‌گذاری می‌کند، تخم‌های او به جوجه تبدیل می‌شود، این جوجه‌ها پرورش پیدا می‌کنند. یکی می‌شود مالک دستت، یکی می‌شود مالک چشمت، یکی می‌شود مالک گوش تو و خود شیطان هم که مالک قلب توست! این آدم خودش می‌شود ابزار شیطان.

۲. ابتذال سینمایی

دوم، ابتذال سینمایی است. منظور از سینما، اعم از فیلم‌های سینمایی، مستند و... است. سینما، پخش یک داستان از طریق تصاویر متحرک است. سبک‌ها و ژانرهای مختلفی دارد: ژانر خیالی فانتزی، علمی تخیلی، درام، اکشن، کمدی، وسترن و امثال ذلک هست. در این مجال نمی‌گنجد تا بیان شود هر یک از این ژانرها چه استفاده‌ای در تضعیف خانواده می‌کنند. فقط یک ژانر به عنوان مثال بیان می‌شود.

* سینمای دینی

یک ژانری هست که تقریباً حدود هفتاد سال است، وارد سینمای هالیوود شده به نام ژانر دینی و سینمای دینی. آنها فیلم همه انبیاء را ساخته‌اند. شاید اولین فیلم دینی که ساخته شد، سال ۱۹۵۶ میلادی بود که مربوط به فیلم ده فرمان حضرت

شیطان وقتی می‌خواهد بر آدم‌ها تأثیر بگذارد اول می‌آید ناخوانده وارد قلب شما می‌شود، بعد می‌گوید اجازه می‌دهی شریک تو شوم؟...

موسی علیه السلام بود. حالا بماند که مستندات این فیلم، اسرائیلیات است؛ اما حاوی صحنه‌هایی است که اصلاً ربطی به اسرائیلیات هم ندارد.

طبق این فیلم، حضرت موسی علیه السلام در کاخ فرعون بزرگ شده و دیگران هم به او می‌گویند که ظاهراً تو هستی که می‌خواهی این قوم بنی‌اسرائیل را نجات بدهی و خودش هم نمی‌داند؛ تا بعد که متوجه می‌شود و از کاخ او را می‌رانند. در بیابان و در حال بیهوشی و مدهوشی با دختران شعیب برخورد می‌کند. شعیب به موسی می‌گوید که یکی از این دختران را انتخاب کن. حالا چگونه انتخاب کند؟ یک مجلس رقصی ترتیب می‌دهد که دختران شعیب برای او برقصند و از بین رقاصه‌ها یکی را انتخاب کند! اصلاً سر تا ذیل این فیلم با فرمان تضعیف خانواده ساخته شده است. البته خیلی ظریف؛ چون آن موقع هنوز انگلستان و آمریکا و کشورهای اروپایی هنوز خانواده مستقر است.

آخرین فیلم مربوط به سال ۲۰۱۴ است که فیلم حضرت نوح نبی علیه السلام است. این فیلم هم همین‌گونه است. حضرت نوح که ۹۵۰ سال مردمش را هدایت کرد، در این فیلم یک انسان جانی است! یک انسانی که حاضر نیست مردمش بیایند داخل کشتی سوار شوند تا نجات پیدا کنند. او ناراحت می‌شود از این که چرا نوه او دختر است و خنجر به دستش می‌گیرد تا نوه خودش را به قتل برساند! این رابطه پدر بزرگ با فرزند در این فیلم است. ما در نظام خانوادگی خودمان می‌گوییم اگر فرزند

همین الگو در ایران
ما می‌آید. در تقریباً
ده پانزده سال پیش
فیلم‌هایی که ایران
می‌ساخت عمدتاً
یک پیام داشت:

برای پدر گردو است، نوه‌اش مغز گردو یا مغز بادام است. ما می‌گوییم پدر بزرگ به نوه بیشتر علقه دارد تا فرزند خودش. این نکته در استقرار خانواده خیلی مهم است؛ یعنی پیوند پدر بزرگ و مادر بزرگ با نوه مستحکم‌تر است؛ اما در فیلم نوح، پدر بزرگ می‌خواهد نوه‌کش شود. جالب است وقتی نوح می‌خواهد این فرزند را با خنجر بکشد، به خاطر احساسات پدر بزرگی، خنجر را می‌زند زمین و می‌گوید ای خدا! دیگر من از این دستورت اطاعت نمی‌کنم؛ یعنی دستور، دستور خدا است! یک خدای خشن خانواده‌ستیز در فیلم نوح. این یک فیلم (ضد)دینی است.

* سه مدل سینما

همین الگو در ایران ما می‌آید. در دهه قبل - تقریباً ده پانزده سال پیش - فیلم‌هایی که ایران می‌ساخت عمدتاً یک پیام داشت: ایران که جای زندگی کردن نیست! اما دنیای غرب بهشت است. بسیاری از فیلم‌هایی هم که در این چند سال دارد ساخته می‌شود - حتی سریال‌های تلویزیونی - بر ضد خانواده است. خانواده‌هایی که به قتل روی می‌آورند و خانواده‌های متزلزل، دارای پیام عدم استقرار خانواده هستند. سریال‌های خانگی که الان در بازار هست، دقیقاً پیامشان همین است. مثلاً نهنگ آبی که اولش می‌نویسند افراد زیر دوازده سال نبینند -

ایران که جای
زندگی کردن نیست!
اما دنیای غرب
بهشت است.

حالا همه هم به حرفشان گوش می دهند! - جنایت پشت جنایت است و اصلاً تزلزل خانواده در آن موج می زند.

همان مقدار که سریال های هالیوودی، ضد دین، خشونت طلب، شهوت طلب و ضد خانواده هستند، فیلم های بالیوودی هندی عمدتاً فیلم های خانوادگی است. چون هندوها خانواده دار هستند؛ اما رابطه محبتی زن و شوهر خیلی کم است. یعنی وقتی یک مردی ازدواج می کند، زن باید کلفت خانواده شود! این استقرار محبت در خانواده هندوها کم است؛ لذا بالیوود که یک شهر سینمایی است - یعنی از فرودگاه بمبئی تا شهر بمبئی یک فاصله ای به اندازه یک شهر بالیوودی است - در فیلم های خود می خواهد عمدتاً محبت زن و شوهر را به صورتی نشان بدهد. اما اخیراً بالیوود دارد فیلم هایی می سازد برای عدم استقرار خانواده و عدم استقرار دین و مذهب. به عنوان مثال، یک فیلمی دو سال پیش ساخته شد به نام پی کی و در بازار هم آمد و یک قسمت هایی از آن هم به صورت کلیپ در فضای مجازی خیلی پخش شد. کل پیام این فیلم این است که این ادیان، مانند اسلام، سنی، شیعه، مسیحیت، کاتولیک، پروتستان، هندوها، بودایی ها، همه این ها ساخته و پرداخته آخوندها است! ما دینی نداریم. فقط خدا را قبول کنید و مذهب و کلیسا و مسجد و... را کنار بگذارید. خیلی جالب است این فیلم از سر تا ذیلش همه ادیان شرقی و ادیان الهی را زیر سؤال می برد. فقط از یک دین نام نمی برد و آن یهود است.

* رسانه‌های

رسانه‌های نمایشی ما در هیأت‌های مذهبی در قدیم چه بود؟ تعزیه و شبیه‌خوانی. چرا الان کم شده است؟ همین‌ان هم بعضی از شهرهای ما که تعزیه دارند چه استقبال عظیمی می‌شود! حالا اگر یک هیأت نمی‌تواند در یک شهر تعزیه برگزار کند، چند تا هیأت با کمک یکدیگر بیایند نمایش سنتی راه‌اندازی کنند با هدف تثبیت و تحکیم خانواده. چرا ما این رسانه را فراموش کردیم؟ حالا اگر هیأت‌های ما به کانون‌های فرهنگی اجتماعی تبدیل شود، آیا ما نمی‌توانیم به جوان‌هایمان مستندسازی آموزش بدهیم؟ ما حدود ده سال پیش، انگشت‌شمار مستندساز مذهبی و انقلابی و ولایی داشتیم. همین مجموعه اوج که در فرارگاه قرب بقیة الله عَلَيْهِ السَّلَام هست آمدند حمایت کردند و به جوان‌ها و نوجوان‌ها مستندسازی‌هایی آموزش دادند. مستند قائم‌مقام و مستند روزگار رضاخانی از جمله خروجی این‌گونه فعالیت‌هاست. این مستندات ارزشمند و فنی، واقعاً تأثیرگذار بودند. [مخصوصاً] زمانی که این شبیه در جامعه ما رواج پیدا کرد که: رضاشاه در ایران توسعه ایجاد کرد. میلیون‌ها نفر مستند روزگار رضاخانی را دیدند و در شانزده قسمت به خوبی نشان داد واقعیت چه بود؟ همچنین بعضی از کارگردان‌های انقلابی و مذهبی ما مانند مرحوم آقای سلحشور، تأثیری که ایشان گذاشتند من طلبه محقق اهل کتاب و اهل سخنرانی و اهل فعالیت‌های بین‌المللی این تأثیر را نداشتیم. چرا هیأت‌های مذهبی ما از ابزار مدرن

آیا ما نمی‌توانیم
به جوان‌هایمان
مستندسازی
آموزش بدهیم؟

چرا هیأت‌های
مذهبی ما از ابزار
مدرن استفاده
نکنند؟

چرا بچه
مذهبی‌های ما
فیلم‌نامه‌نویس
نشوند؟

استفاده نکنند؟ حضرت امام علیه السلام فرمودند: «ما با سینما مخالف نیستیم؛ ما با مرکز فحشا مخالفیم!»^۱. سینمای جنگ اثر مهمی در معرفی جنگ داشت. تازه یک صدم آن چه که در جنگ اتفاق افتاد را هنوز به نمایش نیاورده ایم. چرا بچه مذهبی های ما فیلم نامه نویس نشوند؟ هیأت های مذهبی ما فیلم نامه نویس در راستای تحکیم خانواده باشند. فیلم های جذابی که بیننده پای آن بنشیند؛ اما هدفش تحکیم و تثبیت خانواده باشد. حالا نمی خواهیم بگوییم همه هیأت ها فیلم نامه نویس یا رمان نویس شوند؛ شما در هیأت خود، دو نفر جوان رمان نویس یا فیلم نامه نویس هم داشته باشید و آموزش ببینند و حمایت شوند، تأثیر خودش را می گذارد.

۳. ابتذال موسیقی

* موسیقی در غرب

ابتذال سوم؛ موسیقی است. ما ایرانی ها از قدیم موسیقی سنتی داشتیم. در صدسال اخیر هم این موسیقی سنتی تبدیل به دستگاه شده است. هفت دستگاه شامل دستگاه شور، همایون، سه گاه، چهارگاه، راسته و... است؛ یعنی با همین سازهای سنتی مثل نی و تنبک و سنتور و... می آمدند دستگاه موسیقی اجرا می کردند. موسیقی سنتی غرب، موسیقی کلاسیک بود که شامل آهنگ و نت های موسیقی بود؛ اما متضمن ترانه و شعر نبود. بعد کم کم در صدسال

۱. صحیفه امام، ج ۶، ص ۱۵.

اخیر سبک‌های موسیقی مدرن عوض شد. موسیقی‌های کلاسیک تقریباً کنار رفته و فقط در کلیسا اجرا می‌شود. کشورهای معروف اروپایی که در موسیقی ید طولایی دارند - مثل اتریش و سوئیس - در موسیقی خیلی قوی هستند و عمدتاً موسیقی‌های مدرن در آنها جای کلاسیک آن را گرفته است. موسیقی جذب، پاپ، راک، متال، بلوز و زیر مجموعه آن‌ها مثل هوی متال، بلاک متال، سبک‌هایی هستند که جای آن را گرفتند و حتی سازهایشان هم عوض شده است. شاید بیش از بیست کتاب اشعار و ترانه‌های موسیقی راک و متال و... را چه به زبان انگلیسی یا بعضاً ترجمه شده را که مطالعه کرده‌ام، عمدتاً ابتذال، نفی خانواده، بی‌هویتی، نهیلیسم فرهنگی و... را ترویج می‌کنند.

* موسیقی سنتی عزادرای

خب ما هم موسیقی‌های سنتی عزاداری داشتیم. الان در بعضی استان‌ها، مانند ساز بوشهری‌ها و خوزستانی‌ها دمام است. این دمام یکی از بهترین سازهای عزاداری است که با سنج و امثال آنها نواخته می‌شود. موسیقی سنتی عزاداری که از قدیم انسان‌ها را به فضای معنوی سوق می‌دهد، کاملاً با مبانی فقه موسیقی مقام معظم رهبری هم همراه است. الان موسیقی سنتی ایرانی عمدتاً ترکیبی از سنتی و پاپ شده است. مثلاً دستگاه سه‌گاه را با پاپ یا دستگاه چهارگاه را با پاپ ترکیبی اجرا می‌کنند. جوان‌ها هم دارند به این سمت گرایش پیدا می‌کنند. این

امروز رسانه مبتذل
در عرصه ادبیات،
در عرصه سینما و
در عرصه موسیقی،
خانواده را هدف
قرار داده و آن
را دارد تضعیف
می‌کند.

بحث جدی و مهمی دارد و در کتاب جریان‌شناسی ضد فرهنگ‌ها بحث موسیقی را مفصل توضیح داده‌ایم. بحث‌های فقهی و فلسفی دارد.

بنا بر آنچه گفته شد، امروز رسانه مبتذل در عرصه ادبیات، در عرصه سینما و در عرصه موسیقی، خانواده را هدف قرار داده و آن را دارد تضعیف می‌کند. با این توضیحاتی که بیان شد هیأت‌های مذهبی ما اگر تبدیل بشوند به کانون‌های فرهنگی اجتماعی و فراتر از یک مجلس عزاداری می‌توانند در مقابل این تهاجم فرهنگی تأثیرگذار باشند. اگر هم در همین حد مجالس سنتی هم می‌خواهند بمانند، منبری‌های خود را باید تقویت کنند. اهل منبر مسائل مربوط به تحکیم خانواده را بگویند و ذهن جوان را نسبت به خانواده تقویت کنند. هیأت‌های مذهبی وقتی کانون فرهنگی اجتماعی شدند کانون اشتغال می‌شوند، کانون ازدواج می‌شوند، کانون خدمات به نیازمندان می‌شوند، کانون رمان‌نویسی مذهبی و مستندسازی مذهبی و موسیقی مذهبی می‌شوند. این هیأت‌های مذهبی چون مردمی هستند و دولتی نیستند، دارای امتیازی؛ چون اگر بخواهند دولتی شوند تضعیف می‌شوند. کارهای جهادی کشاورزی که اول انقلاب انجام می‌شد مردمی بود و خدمات بزرگی انجام دادند؛ اما به محض اینکه وارد وزارت جهاد و کشاورزی شد همه چیز تضعیف شد. پس خوبی هیأت‌ها به این است که مردمی است و توده‌های مردم به صورت خودجوش در آن فعالیت می‌کنند. این ظرفیت در هیأت‌های مذهبی وجود دارد.

هیأت تراز انقلاب اسلامی
همان قله‌ای است که باید به سویش حرکت نمود. همان هیأت الگویی که
گوشه گوشه و لحظه لحظه‌اش مورد رضایت امام عصر علیه السلام باشد.
هیأتی است که شایسته برپایی در حضور حضرتش باشد.
هیأتی، آماده حضور و ظهور ...
ترسیم بایسته‌ها و شایسته‌های چنین هیأتی، هرچند سخت و دشوار می‌نماید؛
اما لازم است و ضروری ...

* * *

هیأت به خودی خود مهم‌ترین رسانه شیعه است.
اما رسانه‌ها نیز در خدمت هیأت در می‌آیند.
رشی می‌کوشد تا ابعاد و زوایای مختلف خدمت رسانه‌ها
به نهاد اصیل «هیأت» را بررسی کند.

که به دنبال ارتباط بیشتر
محتابان سیدالشهدا علیهم السلام است...
قرار نیست مشعر تولید کند.
قرار است مشعر آینه تولیدات
و فعالیت‌های شما باشد.
اینجا، جای آرم هیأت شماس است
که باید در شماره‌های بعد پرش کنید...

۰۲۵ - ۲۶ ۶۳ ۱۲ ۲۰
۳ ۰۰۰ ۱۵۴۲
www.1542.org
info@1542.org

جامعه ایمانی مشعر،
محفلی است برای گردآمدن
هیأت‌های کشور،
مشعر چیری جز اجتماع هیأت‌ها نیست،
جامعه‌ای فراتر از مرزهای نژادی و
تقسیمات جغرافیایی و سیاسی،
اجتماعی ایمانی و توحیدی است